

Skandal w hotelu! W wielkim „Hotelu Hollywood” toczy się niezwykle zajmująca i pełna napięcia oraz humoru akcja tego kapitalnego komediodramatu, w którym prym wiodą Dick Powell, Rosemary Lane i Hugh Herbert. Fot. Warner Bros.

Ulubieniec kobiet, Clark Gable, w karykaturze.

Irene v. Meyendorff, bohaterka filmu „Zdrajca” Fot. Warszawska K.S.A.

Sensacja z Powellem! Willam Powell, taki, jakim go najbardziej lubią miłośnicy kina, w sensacyjnym filmie pt. „Pogarda śmierci” (Kennel Murder Case). Reż. Michael Curtiz. Partnerka, Mary Astor. Fot. Warner Bros.

Fenomenalny Walt Disney z swoimi Krasnoludkami, stworzonymi do filmu „Królewna śnieżka” Fot. R.K.O.

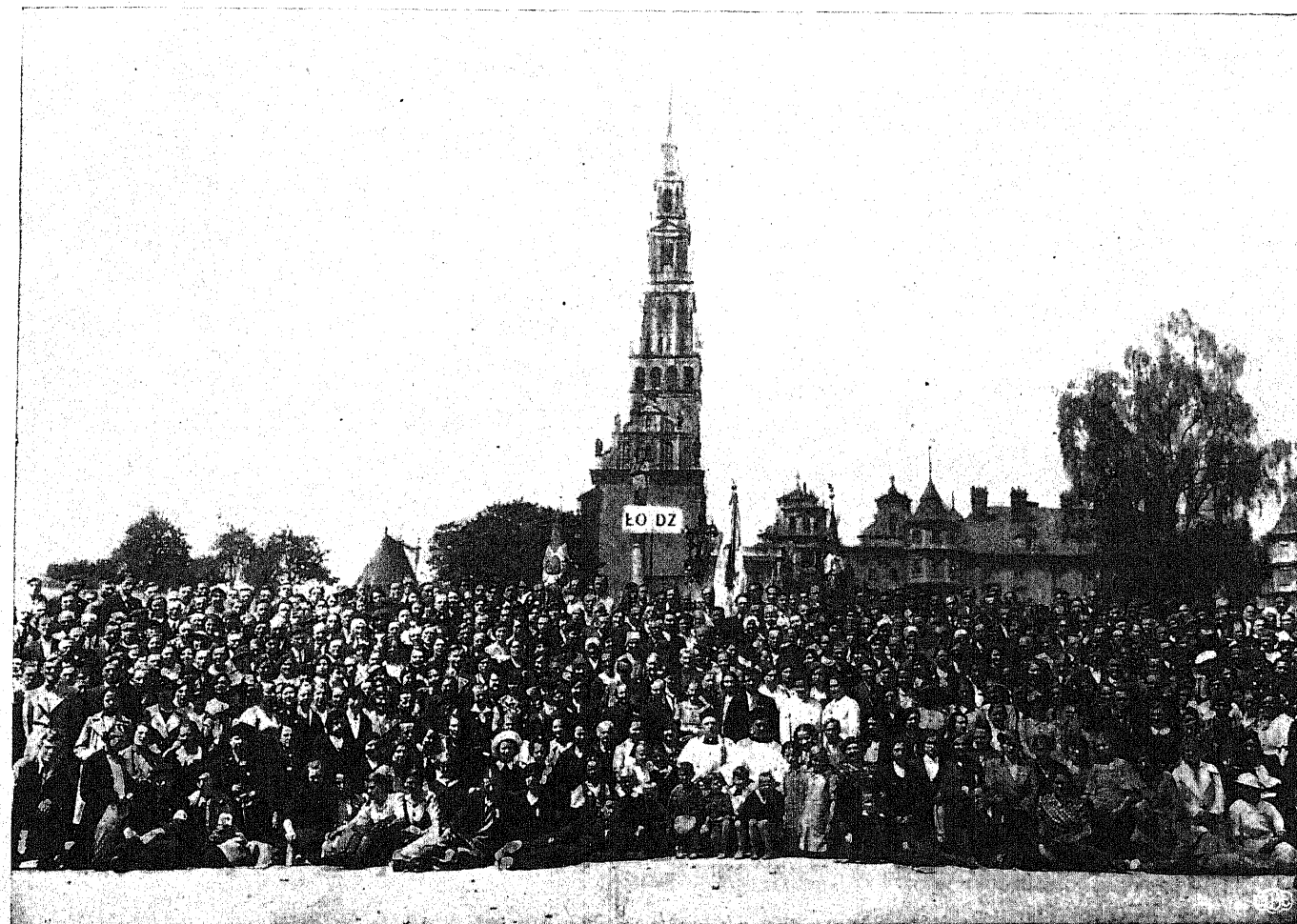
DODATEK NIEDZIELNY DO „KURIERA ŁÓDZKIEGO”.

ROK XIV.

Niedziela, dnia 3 lipca 1938 roku

Nr. 27

Łódź u stóp Jasnej Góry.

W miesiącu czerwcu r. b. zgodnie z tradycją cała katolicka Polska śpieszy do Częstochowy na Jasną Górę, by tam oddać hold i złożyć cześć Najświętszej Marii Pannie Królowej Korony Polskiej. Łodzianie również corocznie udają się do Częstochowy. W roku bieżącym odbyła się wielka pielgrzymka na Jasną Górę. Na zdjęciu łodzianie u stóp jasnogórskiego klasztoru.

Fot. A. Meyer Piotrkowska 182, tel. 108-81.

Lódzkie Campo Santo.

A jednak musiał mieć rację dziekan zgierski ks. Józef Krieger, skoro w lat kilka ponownie stwierdzał brak jakichkolwiek zmian i poprawy stanu cmentarza grzebalnego. Mówi o tym list tego kapłana datowany 28 lutego 1838 roku do komisarza Obwodu Łęczyckiego:

„Ponieważ Cmentarz na pochowanie Ciał zmarłych przeznaczony, jest zapełniony tak dalece, że kopiąc groby, ciała zmarłe dawniej spoczywające poruszane bywają i że ten z jednej strony zupełnie bez oparkania zostaje z przyczyny obalenia się ogrodzenia dawniejszego przez Wichry gwałtowne w Jesieni i początku Zimy będące, widzi Dozór potrzebę rzecz tę Wielmożnemu Komissarzowi przedstawić z wnioskiem o zesłanie na miejsce Budowniczego Obwodu dla sprawdzenia Anszlagu nie tylko na oparkanie ale zarazem i zakupienie Gruntu na rozszerzenie w mowie będącego Cmentarza“.

Dokument powyższy dowodzi, że ludność Łodzi szybko wzrastała. Ze wzrostem zaludnienia odczuwano dotkliwą ciasnotę i na cmentarzu grzebalnym.

Trzeba było rychło cmentarz rozbudować. Dla dokładniejszego zobrazowania stanu rozwoju Łodzi w tym czasie, podaję zestawienia cyfrowe. Kiedy w roku 1820 Łódź posiadała ogółem 767 mieszkańców, w tym 496 chrześcijan, to w roku 1828 liczyła ich już 4273, a w roku 1838-39 liczba mieszkańców niepomniernie wzrosła do 8559, a w tym 7,787 chrześcijan. Słuszne tedy były uwagi ks. Józefa Kriegera. Ze wzrostem bowiem zaludnienia szedł wzrost i śmiertelności. Cmentarz grzebalny stał się niewystarczający. Trzeba było rozszerzyć jego tereny.

Zebrał się tedy dozór kościelny w biurze burmistrza miasta Łodzi, by w dniu 16-28 kwietnia 1838 roku spisać protokół w kwestii rozbudowy cmentarza grzebalnego. Moment ten odzwierciedla następny dokument historyczny. Mówi on:

„Działo się w Mieście Łodzi w Biórze Burmistrza dnia 16-28 kwietnia 1838 r. Z mocy Reskryptu W. Komisarza Obwodu Łęczyckiego z dnia 8-20 Marca r. b. N. 5031 odręcznie wydane go po przybyciu swem do Miasta Łodzi Budowniczy Obwodu, sporządziwszy plan miejsca przybrać się mianego na rozprzestrzenienie Cmentarza do chowania Ciał zmarłych za zniesieniem się z Dozorem Kościelnym i po przekonaniu się, iż miejsce to należy się do Mateusza Kucińskiego Obywatela tutejszego, zawiera długości miary

warszawskiej Łokci 120, Szerokości Łokci 36,5, powołany tedy właściciel Gróntu, Mateusz Kuciński do deklaracji czyli Grónt ten za dobrowolną ugodą życzy sobie na użytek Cmentarza do Chowania Ciał zmarłych ustąpić lub też żąda tego, aby Grónt ten podług Szacunku miał sobie zapłacony, który osobiście stawiający, poprzestając na ofiarowaniu mu Kwoty Złotych Polskich 50 przez Dozór Kościelny tem wynagrodzeniem kontentuje się i Grónt ten na użytek Cmentarza oddaje.

Na czym niniejszy Protokół ukończony, przeczytany i przez Osoby do tego interesowane podpisany:

x x x Mateusz Kuciński, ks. Józef Krieger, A. Dłużewski, Antoni Bittdorf i za burmistrza -Czapliński“.

W ten sposób poszerzony cmentarz grzebalny w Łodzi służył mieszkańcom przez dwadzieścia lat, aż do roku 1855.

Tutaj z konieczności należy uciec się ponownie do statystyki, ona bowiem najwierniej ilustruje stan rozwoju Łodzi, postępujący z niezwykłą i nigdzie niespotykaną szybkością. W r. 1855 przemożnie rozrosła się ludność miasta. Spisy wykazują, że w czasie tym miasto nasze liczyło już 24,560 mieszkańców. Liczba ta z roku na rok podnosiła się. Podwajały się również i mogiły na cmentarzu grzebalnym w Łodzi. W takich warunkach doszło szybko do tego rodzaju stanu rzeczy, że już w roku 1856 nie było miejsca wolnego na grzebanie zmarłych na wspomnianym cmentarzu, co w niemały kłopot wprawiało ojców miasta i dozór kościelny. Trzeba było działać szybko i zdecydowanie. To też dnia 14-26 czerwca 1856 roku Wydział Oświecenia Magistratu Miasta Łodzi postanowił zakupić odpowiednie tereny na nowy cmentarz grzebalny. Zwolano ojców miasta, ławników i obywateli by skuteczniej radzić nad sprawą nieznoszącą dłuższej zwłoki. Doszedłszy do zgodnej jednomyślności w tym względzie ojcowie miasta postanowili powiadomić o swych zamierzeniach i planach naczelnika powiatu łęczyckiego, do którego wystosowali odpowiedni memoriał, przedstawiający smutny stan rzeczy.

Pozostawiony dokument z tych czasów dobrze odzwierciedla kłopoty dozoru kościelnego i mieszkańców ówczesnej Łodzi. Mówi on:

„Magistrat Miasta Łodzi, Wydział Oświecenia dnia 14-26 Czerwca 1856 roku z Urzędu przedstawia w trzech Egzemplarzach sporządzony Protokół Naradczy pod względem nabycia Gróntu od prywatnych Obywateli na Urządzenie Cmentarza Grzebalnego Katolickiego, Ewangelickiego i Grecko-Rossyjskiego wraz z rozkładem Składki i planem ręcznym, sytuacyjnym.

Do W-nego Naczelnika Powiatu Łęczyckiego.

Gdy przed Trzydziestu Laty przy Regulowaniu Miasta z rolniczego na Fabryczne w zastosowaniu się do ówczasowej Ludności Urządzane Cmentarze tak Katolicki, jako też Ewangelicki do grzebania ciał zmarłych nateraz spowodu napływu Ludności a obok tego grasujących licznie słabościów epidemicznych, mimo dwukrotnego rozprzestrzenia go, jako zupełnie zapełniony zwłokami do dalszego użytku żadną miarą posłużyć nie mógł i niezbędna potrzeba urzędzenia nowego Cmentarza Grzebalnego zaszła, przeto Magistrat zaradzając temu, po zniesieniu się tak z Dozorem Kościoła Katolickiego, jako też Kollegium Kościoła Ewangelickiego, po poprzednim naradzeniu się, obrawszy potrzebną przestrzeń Gróntu na urządzenie Cmentarza prywatną własnością Obywateli będącego i po zawarciu z niemi o nabycie takowego ugody, sporządzony w tem celu Protokół, całą potrzebę wyśniewający, takowy wraz z planem ręcznym sytuacyjnym i Rozkładem Składek na zapłacenie należności przypadającej za odstąpiony Grónt dla wyjednania zatwierdzenia Magistratu ma honor Wnemu Naczelnikowi Powiatu przedstawić, z tem nadmienieniem, że z zajętego Gróntu już przeszło od roku Cmentarz został Urządzony i od czasu tego służy do grzebania ciał zmarłych“.

I potoczyły się warko sprawy budowy nowego cmentarza katolickiego, ewangelickiego i prawosławnego w Łodzi, acz nie zaraz ze skutecznym załatwieniem próśb i planów mieszkańców Łodzi. Wysyłano pismo za pismem do naczelnika powiatu łęczyckiego, który sprawę przewlekał, a dozór kościelny w Łodzi zmuszony był tymczasem, grzebać ciała zmarłych mieszkańców już na terenach przyszłego nowego cmentarza. Na te drogi postępowania prądziadów naszych naprowadza nas następny dokument: Znow do zór kościelny z ojcami miasta pisał do naczelnika powiatu łęczyckiego:

„Niezałatwienie obok z daty i Numeru wymienionego a załącznic zwracającego się Reskryptu Magistrat, sporządziwszy dodatkowy Protokół pod względem nowo Urządzanego Cmentarza Grzebalnego Katolickiego, Prawosławnego i Ewangelickiego, takowy w załączeniu wraz z wykazem dopełnionego Szacunku zajętego na Cmentarz Gróntu planem sytuacyjnym przez Inżyniera Powiatu sporządzonym poprzednio pod 14-26 Czerwca 1856 roku spisany, tudzież Rozkładem Składki na zapłacenie Mieszkańcom przypadającej należności za zajęty Grónt, takowe Annexa dla wyjednania zatwierdzenia w załączeniu ma honor Wnemu Naczelnikowi Powiatu przedstawić“.

c. d. n.

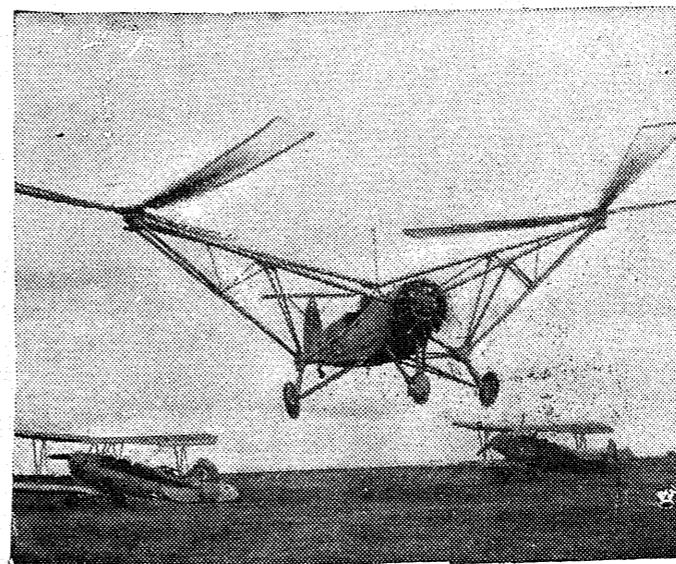
Stanisław Rachalewski.

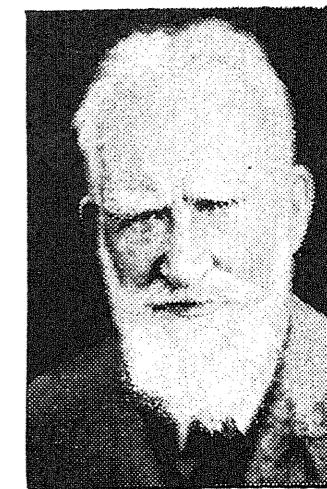
Chór Klubu Pracowników „Zjednoczone” otrzymał I nagrodę na zlocie śpiewaczym woj. łódzkiego z racji uroczystości odsłonięcia pomnika St. Moniuszki.

Grono absolwentów Wydziału Elektrycznego Państwowej Szkoły Techniczno-Przemysłowej w Łodzi z dyrektorem inżynierem J. Kunstmanem, kierownikiem wydz. inż. L. Temersonem, wykładowcami i personelem wydziału.

Niemieckie autogiro, które ostatnio przeleciało z Bremen do Rangsdorfu, ustalając rekord odległości na 230 klm.

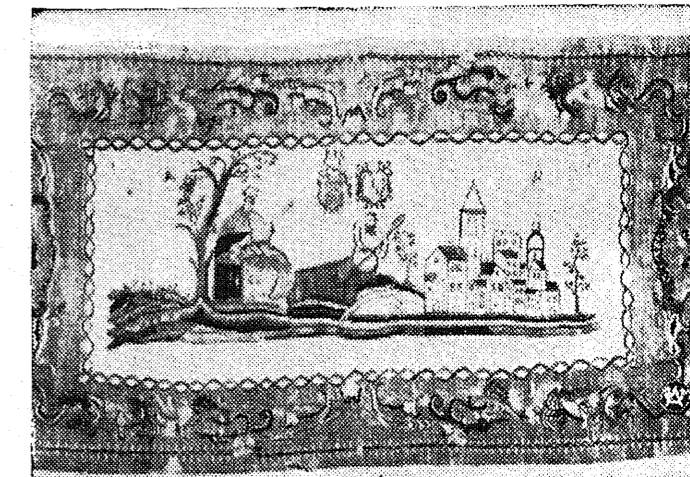

Bernard Shaw zachorował. Jest on obecnie chory już od trzech tygodni. Zachodzą poważne obawy o życie wielkiego pisarza tym bardziej, iż ma on już 82 lata.

KASY — WMURÓWKI — KASETKI
poleca Fabryka Kas Ogniotrwałych i Maszyn

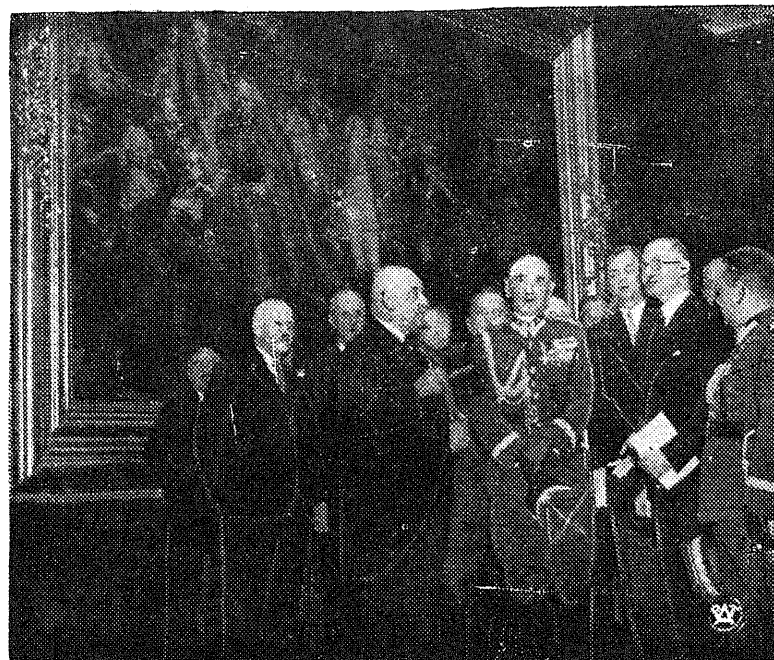

Karol Zinke
ŁÓDŹ
Przejazd 16
Tel. 224-19

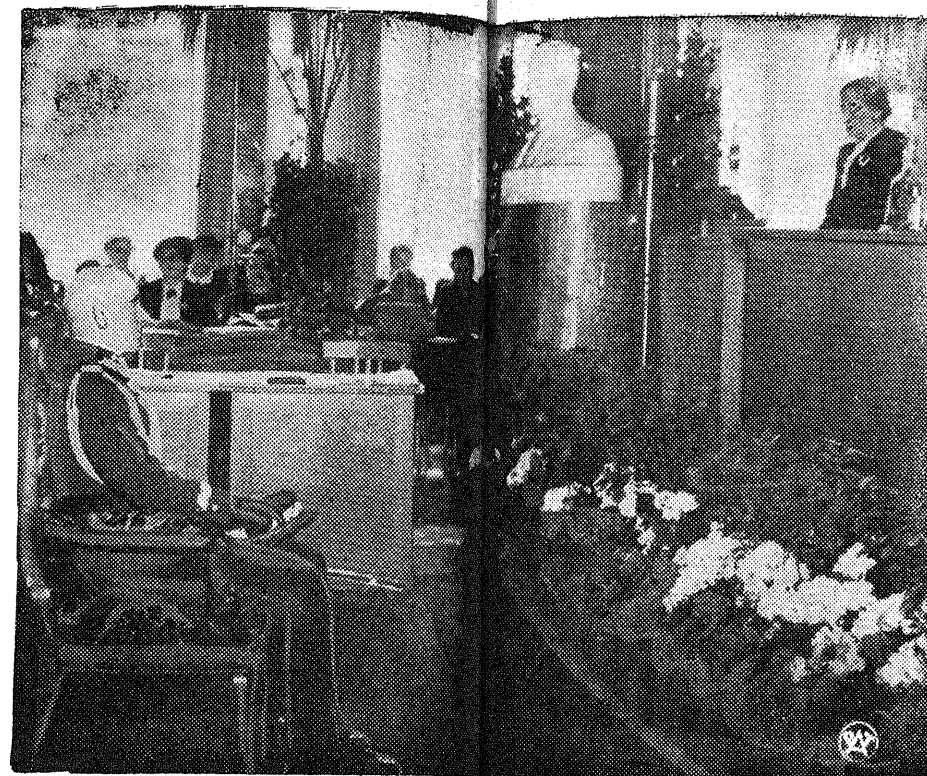

W salonach Instytutu Propagandy Sztuki w Warszawie, p. minister WR. i OP. prof. Świętosławski dokonał otwarcia niezwykle interesującej wystawy, poświęconej obecnej i dawnej artystycznej tkaninie polskiej. Wystawa obrazuje wszystkie fazy ewolucji sztuki tkactwa artystycznego, od prostych kilimów chłopskich aż do wspaniałych kobierców magnatów polskich. Na zdjęciu — jeden z eksponatów wystawy, — gobelin słubny z 18 wieku (ze zbiorów Wł. Toeplitza w Warszawie).

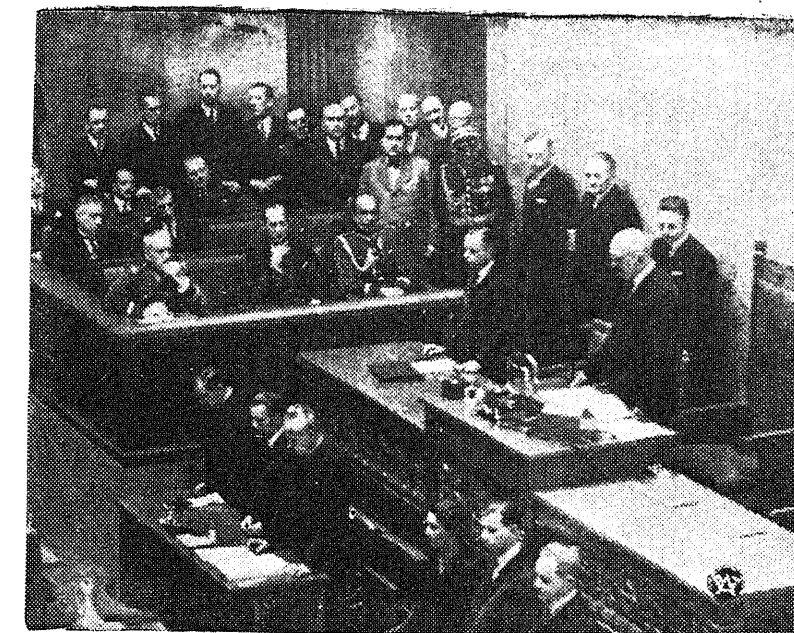

W 100-ą rocznicę urodzin Jana Matejki, Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie, zorganizowało pod protektoratem Pana Marszałka Śmigłego-Rydza wielką wystawę dzieł malarskich nieśmiertelnego mistrza sztuki polskiej. Na zdjęciu — protektor wystawy Pan Marszałek Edward Śmigły-Rydz w otoczeniu członków Rządu i ambasadorów państw obcych przed obrazem „Rejtan” na wystawie Matejkowskiej.

W Warszawie po uroczystym nabożeństwie w kościele św. Krzyża odbyło się uroczyste otwarcie przez Panią Marszałkową Aleksandrę Piłsudską obrad I-go kongresu Społeczno-Obywatelskiej Pracy Kobiet przy obecności Naczelnego Wodza, Pana Marszałka Śmigłego-Rydza i Pana Marszałka w otwarciu kongresu wzięli udział przedstawiciele Rządu z ministrem Kościalkowskim na czele, reprezentanci władz wojskowych, samorządów i organizacji społecznych. Na zdjęciu — moment otwarcia kongresu Społeczno-Obywatelskiej Pracy Kobiet przez Panią Marszałkową Aleksandrę Piłsudską, w tości Pana Marszałka Śmigłego-Rydza.

Marszałkiem Sejmu, na miejsce opróżnione przez śmierć śp. Marszałka Stanisława Caha, został wybrany płk. Walery Sławek. Płk. Sławek przyjął wybór, po uprzednim uzyskaniu aprobaty Pana Prezydenta Rzeczypospolitej. Na zdjęciu Marszałek Sławek na trybunie marszałkowskiej, po przyjęciu wyboru. Na ławach rządowych — rząd z P. Premierem gen. Sławojem Składkowskim na czele.

Rzut oka na nowozbudowany, nowoczesnie wyposażony stadion państwowy w stolicy Finlandii Helsinkach.

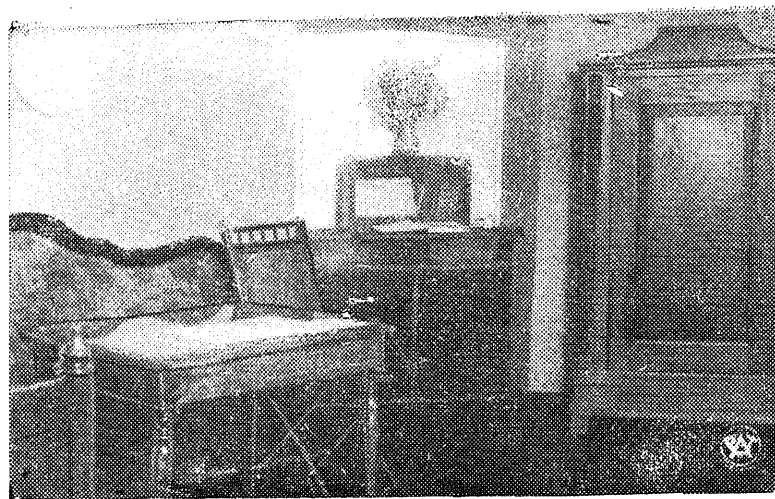

W Toruniu odbyła się uroczystość przekazania armii sprzętu Legjonu aeroklubu pomorskiego. Sprzęt został zakupiony, a gmach wybudowany ze składek społeczeństwa pomorskiego. Uroczystości wzięli udział Marszałek Śmigły-Rydz. Na zdjęciach fragmenty z defilady młodzieży przed Panem Marszałkiem. Dzieci pierwsze — dzieci ze szkół powszechnych z pomysłowymi alegoriami elementarza, drugie — harcerze z podniesionymi szablami, które ofiarowali armii ze swych groszowych składek.

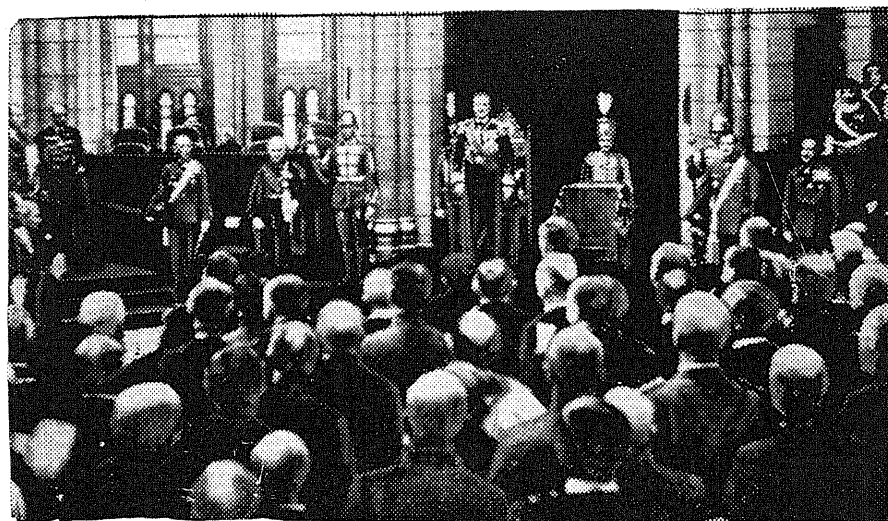

Portret nowego Marszałka Sejmu płk. Walerego Sławka.

W latarni morskiej na Rozewiu odbyła się uroczystość otwarcia „pokoju Stefana Żeromskiego”. W pokoju tym wielki pisarz stworzył arcydzieło marynistyczne „Wiatr od morza”. Na zdjęciu—fragment wnętrza pokoju. W głębi gabloty z dziełami pisarza, na stoliku —rękopis „Wiatru od morza”.

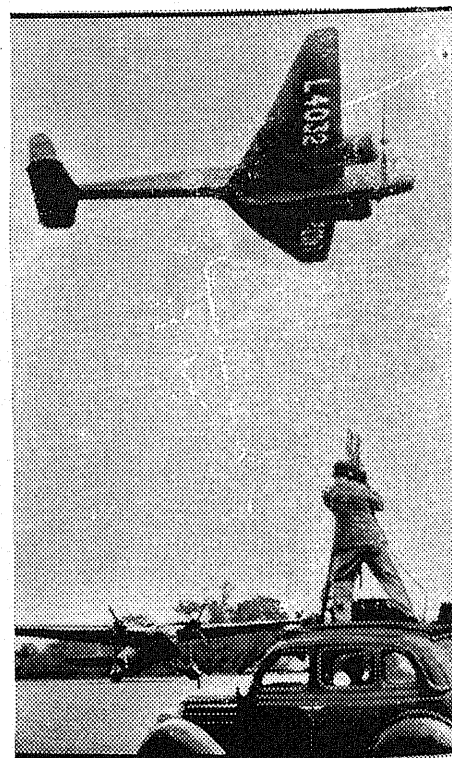
W parlamencie węgierskim regent admirał Horthy uroczystie otworzył „Rok św. Stefana”. Na zdjęciu — regent Horthy w czasie inauguracyjnego przemówienia.

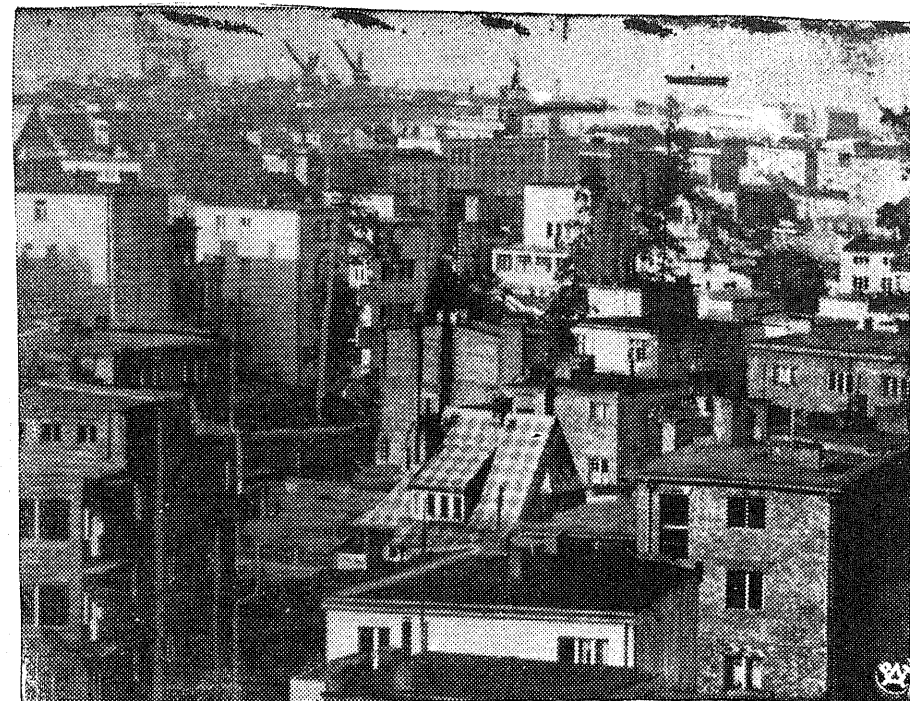
Wręczenie nagród zwycięzcom w Zawodach Lotniczych o puchar Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych dnia 11 ub. m. Siedzą od lewej: pp. wiceminister Skarbu K. Morawski, naczelny dyrektor P.Z.U.W. B. Ziemięcki, naczelnik Wydziału w min. Skarbu dr. Z. Szymański i płk. Czuruk.

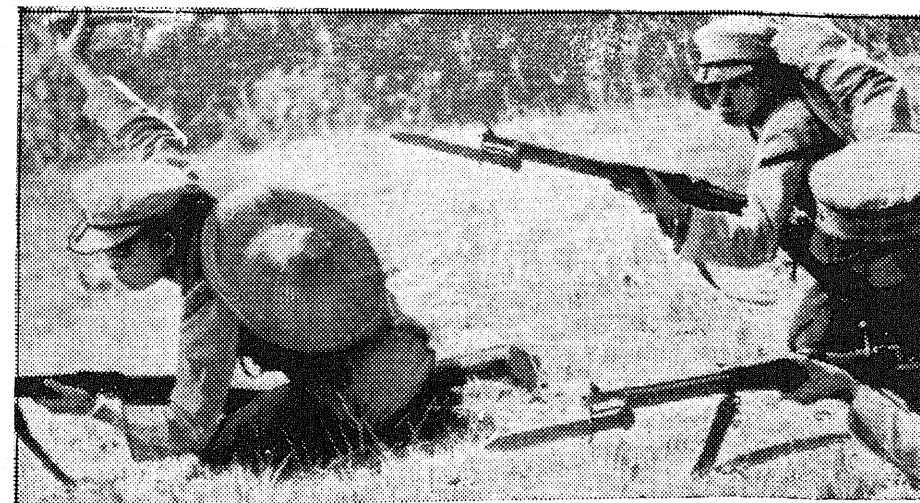
Na miejscu odbytego w swoim czasie francusko-niemieckiego kongresu olimpijskiego postawiony został w Baden-Baden pomnik barona Piotra Coubartina, twórcy nowoczesnych olimpiad.

W angielskim porcie lotniczym w Radlett odbyły się pierwsze próbné loty nowych bombowców typu Hapden. Szczegóły dotyczące szybkości aparatów i innych właściwości lotniczych są na razie trzymane w tajemnicy.

Wielka Gdynia. Na zdjęciu — rzut oka na nową dzielnicę willową w Gdyni, położoną w Działkach Leśnych.

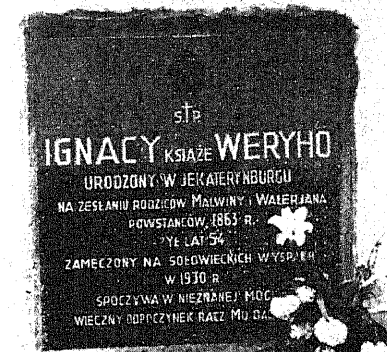
W Południowych Chinach w prowincji Kwangsi po raz pierwszy w obecnej wojnie japońsko-chińskiej na froncie czynne były chińskie bataliony kobiece.

Absolwenci dwuletniego Kursu Techników-Mechaników, prowadzonego przez Łódzkie Towarzystwo Kursów Technicznych pod dyrekcją inż. p. J. Webera, kierownika Wydziału Mechanicznego i pp. inż. wykładowców Państwowej Szkoły Techniczno-Przemysłowej w Łodzi.

W ramach „Dni Morza” odbyło się uroczyste otwarcie parku miejskiego im. gen. Orlicz-Dreszera na Mokotowie w Warszawie. Na zdjęciu — moment odsłonięcia tablicy pamiątkowej ku czci Pierwszego Prezesa Ligi Morskiej i Kolonialnej gen. Orlicz-Dreszera, przez prezesa Okręgu Stołecznego L. M. i K. inż. Kamińskiego.

W kościele Opatrzności Bożej na Marysinie II-im dokonano poświęcenia tablicy wmurowanej w ścianę kościoła ku czci śp. Ignacego Weryho-Darowskiego, księcia na Siebieżu, zamęczonego na Sołowieckich Wyspach i spoczywającego w nieznannej mogile. Na zdjęciu wmurowana w ścianę kościoła tablica.

Dwie ulubione gwiazdy filmowe Myrna Loy i Franchot Tone, o których za kulisami Hollywood'u plotkują, że wkrótce staną na ślubnym kobiercu. Fot. Metro G. M.

Paul Dahlke, bohater filmu „Zdrajca”
Fot. Warszawska K. S. A.

Król komików, Joe Brown, w swojej najnowszej kreacji jako „Astrolog”
Fot. R. K. O.

Barbara Stanwyck i Preston Foster w rewelacyjnym filmie, który zapowiada się jako jedna z największych atrakcji nadchodzącego sezonu pt. „Pług i gwiazdy”
Fot. R. K. O.

Genialna gwiazda, Katarzyna Hepburn, w swoim nowym filmie pt. „Drapieżne małectwo”
Fot. R. K. O.

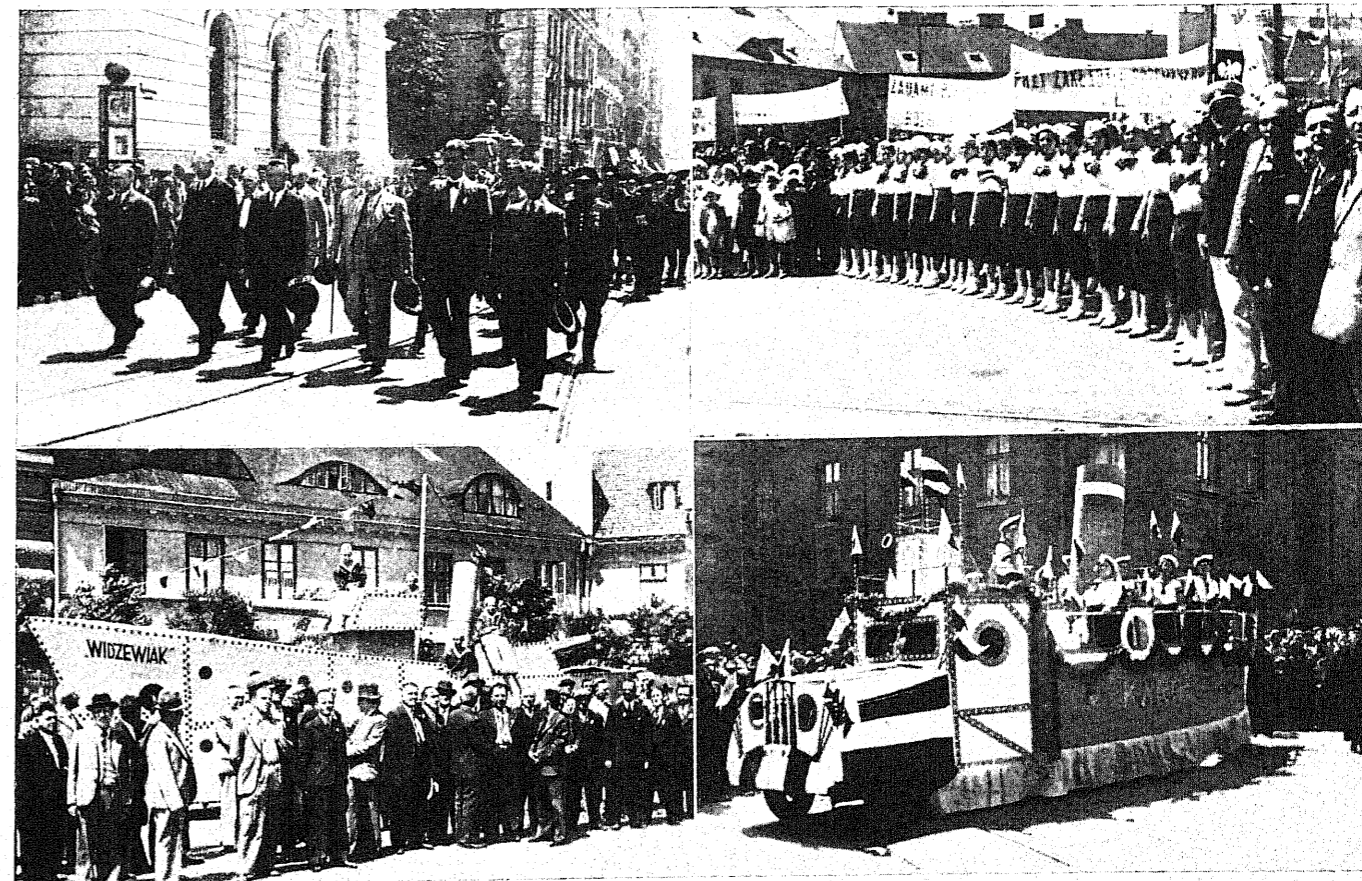
DODATEK NIEDZIELNY DO „KURIERA ŁÓDZKIEGO”.

ROK XIV.

Niedziela, dnia 10 lipca 1938 roku.

Nr. 28

„DNI MORZA” W ŁÓDZI.

Ubiegły tydzień upłynął w Łodzi pod znakiem podniosłych uroczystości zakończenia „Dni Morza”. W uroczystościach tych, dzięki sprzyjającej pogodzie i apelowi komitetu organizacyjnego wzięła udział olbrzymia ilość mieszkańców naszego miasta. Charakter podniosły nadawały niedzielnym uroczystościom flagi państwowe oraz Ligi Morskiej i Kolonialnej wywieszzone przez właścicieli nieruchomości. Program dnia przewidywał nabożeństwo w kościołach katedralnym i św. Józefa. W nabożeństwie w Katedrze wzięli udział przedstawiciele władz państwowych i samorządowych z gen. Thommèe, wojewodą Józefskim i prez. Godlewskim na czele, delegacje związków, organizacji i stowarzyszeń z pocztami sztandarowymi oraz społeczeństwo. Po mszy św. uformował się pochód, który wyruszył w kierunku Placu Wolności. Barwną wstęgą przeciągnęły ulicą Piotrkowską sztandary organizacji i związków oraz imitujące potężne jednostki morskie - samochody. Na Placu Wolności pochód zatrzymał się. Wokół pomnika Tadeusza Kościuszki ustawiły się przybyłe poczty sztandarowe, orkiestry i tłumy społeczeństwa.

Fot. A. Meyer Piotrkowska 182, tel. 108-81.